

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

İSMAİL BUĞRA İŞLEK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2013/1177)

Karar Tarihi: 26/3/2013

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Serruh KALELİ
Üyeler : Mehmet ERTEN
Zehra Ayla PERKTAŞ
Erdal TERCAN
Zühtü ARSLAN
Raportör : Recep ÜNAL
Başvurucu : İsmail Buğra İŞLEK
Vekili : Av. Aykanat KAÇMAZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, 27/7/1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun geçici 32. maddesinden yararlanma talebinin Milli Savunma Bakanlığınca reddine dair işlemin iptali istemi ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açtığı davanın reddine karar verilmesi nedeniyle Anayasa'nın 2., 10., 35. ve 60. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 8/2/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine doğrudan yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca, 28/2/2013 tarihinde başvurunun karara bağlanması için Bölüm tarafından ilke kararı alınması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:
5. Başvurucu, astsubay olarak görev yapmakta iken, Yüksek Askeri Şûra kararına istinaden 3/12/2007 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilmiştir.
6. Başvurucunun, 10/3/2011 tarih ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu'nun 10. maddesi ile 926 sayılı Kanun'a eklenen geçici 32. maddeden yararlanma

istemi ile Milli Savunma Bakanlığına yaptığı başvuru, “uyuşturucu kullandığı, uyuşturucu satıcıları ile irtibatla olduğu, TSK Personelini uyuşturucuya özendirdiği ve kullanmaya teşvik ettiği” gerekçeleriyle reddedilmiştir.

7. Başvurucu, Milli Savunma Bakanlığının ilgili işleminin iptali istemi ile 9/9/2011 tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde (AYİM) dava açmış ve AYİM Birinci Dairesinin 6/12/2012 tarih ve E.2012/365, K.2012/1370 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiştir.

8. Karar başvurucuya 11/1/2013 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvurucu bu karara karşı 16/1/2013 tarihinde karar düzeltme yoluna başvurmuş, ancak başvurucunun karar düzeltme talebi henüz karara bağlanmamıştır.

B. İlgili Hukuk

9. 926 sayılı Kanun’un geçici 32. maddesi şöyledir:

“12 Mart 1971 tarihinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar, yargı denetimine kapalı idari işlemler veya Yüksek Askerî Şûra kararları ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler veya vefatları hâlinde hak sahipleri, bu madde hükümlerinden yararlanabilmek için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvururlar.

Milli Savunma Bakanı, başvurunun kabulüne veya reddine en geç altı ay içinde karar verir. Milli Savunma Bakanı, hazırlık amacıyla sadece gerekli yazışmaların yapılması hususunda yardımcı olmak üzere gerektiğinde komisyonlar kurabilir ve bu komisyonlara, ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından temsilci çağırabilir. İlgililerin, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesine esas bilgi ve belgeler Genelkurmay Başkanlığınca en geç altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına gönderilir.

...”

10. 4/7/1972 tarih ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun “Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kararlarının sonuçları” kenar başlıklı 63. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Daireler ve Daireler Kurulu kararları kesin olup, kesin hükmün bütün hukuki sonuçlarını hasıl eder. Bu kararlar aleyhine, ancak bu kanunda yazılı kanun yollarına başvurulabilir.”

11. 1602 sayılı Kanun'un “Kararın düzeltilmesi” kenar başlıklı 66. maddesi şöyledir:

“Daireler ile Daireler Kurulundan verilen kararlar hakkında bir defaya mahsus olmak üzere, ilamın tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla kararın düzeltilmesi istenebilir.

- a) Kararın esasına etkisi olan iddia ve itirazların, kararda karşılanmamış olması;
- b) Bir ilamda birbirine aykırı hükümler bulunması;
- c) Kararın usul ve kanuna aykırı bulunması;

Kanunun 45 inci maddesine göre verilen kararların düzeltilmesi işlemi kabul edilerek davaya yeniden bakılması ve esas hakkında karar verilmesi halinde de karar düzeltilmesi isteminde bulunulabilir.

Daireler ile Daireler Kurulu, kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen sebeplerle bağlıdır.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 26/3/2013 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuru nunun 8/2/2013 tarih ve 2013/1177 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünöldü:

A. Başvuru nunun İddiaları

13. Başvuru cu, 6191 sayılı Kanun’un demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı, haksız, orantısız ve meşru bir amaç gütmeyen bir kanun olduğunu belirterek Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen “*hukuk devleti*” ve 10. maddesinde belirtilen “*eşitlik*” ilkelerine aykırı olduğunu iddia etmiş ve anılan kanunda yer alan düzenlemeler ve hakkında herhangi bir ceza soruşturması yürütölmeksizin verilen disiplin cezası nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilmiş olmasına rağmen kanundan yararlandırılmaması sonucu Anayasa’nın 35. ve 60. maddelerinde düzenlenen mülkiyet ve sosyal güvenlik haklarının ihlal edildiğini ileri sürerek tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

14. Anayasa’nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

“... Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.”

15. 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un “*Bireysel başvuru hakkı*” kenar başlıklı 45. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“İhlale neden olduğu ileri sürölen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörölmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.”

16. Anılan Anayasa ve Kanun hükümlerine göre bireysel başvuru yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması gerekir. Temel hak ve özgürlöklere saygı, devletin tüm organlarının anayasal ödevi olup, bu ödevin ihmal edilmesi nedeniyle ortaya çıkan hak ihlallerinin düzeltilmesi idari ve yargısal makamların görevidir. Bu nedenle, temel hak ve özgürlöklere ihlal edildiği iddialarının öncelikle derece mahkemeleri önünde ileri sürölmeleri, bu makamlar tarafından değerlendirilmesi ve bir çözüme kavuşturulması esastır.

17. Bu nedenle Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru, iddia edilen hak ihlallerinin derece mahkemelerince düzeltilmemesi hâlinde başvurulabilecek ikincil nitelikte bir kanun yoludur. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur. Bu ilke uyarınca, başvuru nunun Anayasa Mahkemesi önüne getirdiği şikâyetini öncelikle ve süresinde yetkili idari ve yargısal mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve kanıtlarını zamanında bu makamlara sunması ve aynı zamanda bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özeni göstermiş olması gerekir.

18. 1602 sayılı Kanun’un 63. maddesine göre AYİM Daire ve Daireler Kurulu kararları kesin olup, kesin hükmün bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu nedenle bu

Başvuru Numarası : 2013/1177
Karar Tarihi : 26/3/2013

kararlardan sonra bireysel başvuru yoluna gidilmesi mümkündür. Ancak anılan Kanun'un 66. maddesinin birinci fıkrası uyarınca AYİM kararlarına karşı ilamın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yoluna başvurulabilir. Bu yola başvurulması halinde karar düzeltme talebine ilişkin bir karar verilinceye kadar olağan kanun yolları tüketilmiş olmayacaktır. Bir başka ifadeyle, kanun yolunun tüketildiğinden söz edilebilmesi için öncelikle yapılan başvurunun sonucunun beklenmesi gerekir. Bu çerçevede, askeri idari yargı önündeki davalarda karar düzeltme yoluna başvurulması halinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için, öncelikle karar düzeltme talebinin sonucunun beklenmesi, böylece bu yolun tüketilmesi gerektiği açıktır.

19. Başvuru konusu olayda, başvuruçunun Milli Savunma Bakanlığının ret işleminin iptali istemi ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açtığı dava Birinci Dairenin 6/12/2012 tarih ve E.2012/365, K.2012/1370 sayılı kararı ile reddedilmiş, bu karara karşı 16/1/2013 tarihinde karar düzeltme yoluna başvurulmuş, karar düzeltme talebi hakkında henüz karar verilmeden Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılmıştır. Başvuruçunun, etkili ve sonuç almaya yeterli görerek başvurduğu bir kanun yolunun sonucunu beklemeksizin bireysel başvuruda bulunduğu ve dolayısıyla yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmediği anlaşılmaktadır.

20. Açıklanan nedenlerle, başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin "*başvuru yollarının tüketilmemiş olması*" nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurunun, "*başvuru yollarının tüketilmemiş olması*" nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**, yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına, 26/3/2013 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Zühtü ARSLAN